

N:o 25.

Ank. till Riksd. Kansli d. 24 Febr. 1868, kl. 5 e. m.

Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under Riks-statens
Första Hufvudtitel.

(1:sta U. A.)

I afseende å denna Hufvudtitel, hvilken omfattar *Kongl. Hof- och Slottsstaterna* samt vid de två sednaste riksdagarne blifvit fastställd till en summa af 1,417,000 Riksdaler, deraf 1,293,900 Riksdaler för den förra och 123,100 Riksdaler för den sednare af nämnda stater, har Kongl. Maj:t nu icke äskat någon förändring.

Deremot hafva inom Riksdagens Andra Kammare åtskilliga framställningar blifvit gjorda om nedsättning i de under denna Hufvudtitel uppförda anslag, nemligen:

1:o) af Herr *Jöns Pehrsson* (i motion N:o 48), att Första Hufvudtitelns anslag måtte från 1,417,000 Riksdaler nedsättas till 1,000,000 Riksdaler, i hvilket hänseende motionären föreslagit, att nedsättning skulle ega rum i anslagen till

Kongl. Maj:ts hofhållning med	R:dr 300,000.
Hennes Maj:t Enkedrottning Josephinas hofhållning med	„ 47,000.
Hans Kongl. Höghet Hertigens af Östergötland med	„ 46,000.
Hans Kongl. Höghet Hertigens af Dalarne med	„ 13,000.
Hans Maj:t Konungens Hofstall med	„ 11,000.

eller tillhopa R:dr 417,000.

2:o) af Herr *Jonas Jonasson* (i motion N:o 120), att Riksdagen måtte besluta nedsättning med 25 procent i de under Första Hufvudtiteln äskade anslag.

3:o) af Herr *Liss Olof Larsson* (i motion N:o 307), med hvilken Herr *Eric Olsson* instämt, att Första Hufvudtitelns anslag måtte från dess nuvarande belopp nedsättas med 25 procent, eller åtminstone till det belopp, som vid 1859—1860 års Riksdag blifvit under denna Hufvudtitel upptaget.

4:o) af Herr *P. Östman* (i motion N:o 130), att anslaget till Slotts-staterna måtte nedsättas till 25 procent under dess nuvarande belopp.

Bih. till Riksd. Prot. 1868. 4 Saml. 1 Afd. 12 Häft.

5:o) af Herr *Carl Anders Larsson* (i motion N:o 278), att Riksdagen måtte för sin del besluta indragning af de för Kongl. Slotten till reparation och underhåll m. m. anslagne 123,100 Riksdaler, eller någon del deraf.

Hvad nu först beträffar Hofstatsanslagen, kan Utskottet icke annat än instämma i den af sistlidne Riksdags Stats-Utskott yttrade åsigt om olämpligheten af rubbningar i anslagen under denna Hufvudtitel. Ehuru icke hos oss, såsom i åtskilliga andra länder, den så kallade civillistan för monarkens regeringstid bestämmes, torde likväl *nedsättning* uti de i sådant hänseende beviljade anslag endast vid regentombyte böra från Representationens sida ifrågakomma, så vida Statsverket förmår fullgöra förpligtelser af dylik och dermed jemförlig beskaffenhet. Om än den finansiella ställningen i allmänhet gör önskvärd hvarje besparing, der den skäliga kan åstadkommas, synes dock deraf för närvarande icke kunna hemtas giltig anledning till minskning i Hofstatsanslagen, — en åtgärd som så mycket mindre bör ifrågasättas, som dessa anslag sednast vid 1865—1866 års riksdag blifvit, efter pröfning af behofven, till deras nuvarande belopp fastställda.

Vidkommande åter slottsstatsanslagen har af motionärerne fråga icke blifvit väckt om afytttrande eller förändradt användande af något af de Kongl. Slotten. I detta hänseende må dock nämnas, att vid 1856—1858 års riksdag förslag väcktes om försäljning af Svartsjö slott, hvilket icke af den Kongliga familjen begagnas, men samma förslag vann icke Rikets Ständers bifall, och slottets afytttrande skulle icke heller föranleda någon nämnvärd inverkan på anslagsbehovet, enär jordegendomen redan är för Statsverkets räkning utarrenderad samt slottsbyggnadens nödortfuga underhåll medför högst ringa kostnad. Om således, med bibehållande af samtliga de nu för den Kongliga familjens medlemmar upplåtna slott, de ifrågavarande anslagen skulle indragas eller minskas, skulle sådant innebära en indirekt nedsättning i det för Kongl. Maj:ts hofhållning uppförda anslag, derifrån, enligt hvad Utskottet af räkenskaperna inhemtat, redan under nuvarande förhållanden betydliga bidrag till lustslottens underhållande utgå. Vore åter meningen att, med indragande af slottsstatsanslagen, på Statsverket öfverflytta slottens underhåll, så skulle en sådan anordning otvifvelaktigt medföra kostnader, vida öfverstigande nämnda anslags nuvarande belopp.

Utskottet får derföre hemställa,
att Riksdagen, med afslag å bemälda motionärers framställningar, må till oförändrade belopp fastställa anslagen under denna Hufvudtitel.

Stockholm den 20 Februari 1868.

Arv. Fr:son Posse.

Reservation:

af Herr Hierta: Instämmande med Utskottets pluralitet i tillstyrkandet att Riksdagen, med afslag å motionärernes framställningar, må till oförändradt belopp fastställa anslagen under den Första Hufvudtiteln, kan jag dock endast förena mig med den sednare delen af Utskottets motivering, att "om än den finansiella ställningen i allmänhet gör önskvärd hvarje besparing, der den skäligen kan åstadkommas, synes dock en minskning i Hofstatsanslagen för närvarande så mycket mindre böra ifrågasättas, som dessa anslag sednast vid 1865—1866 års riksdag blifvit, efter pröfning af behofven, till deras nuvarande belopp fastställda."

Deremot kan jag icke deltaga i den förra delen af motiveringen, att Utskottet icke kan annat än instämma i den af sistlidne Riksdags Stats-Utskott yttrade åsigt om olämpligheten af rubbningar i anslagen under Första Hufvudtiteln, samt att "ehuru icke hos oss, såsom i åtskilliga andra länder, den så kallade civillistan för monarkens regeringstid bestämmes, torde likväl nedsättning uti de i sådant hänseende beviljade anslag endast vid regentombyte böra från Representationens sida ifrågakomma, såvida Statsverket förmår fullgöra förpligtelser af dylik art och dermed jemförlig beskaffenhet."

För det första har nemligen sistlidna års Riksdags Stats-Utskott icke yttrat sig alldeles så, som af det nuvarande Utskottet blifvit åberopadt. Det förstnämnda Utskottets ordalag voro, att "Utskottet, ur konstitutionel synpunkt, anser det vara af stor vikt, att *täta* rubbningar i anslagen under denna Hufvudtitel hädanefter icke må *erfordras*." Att här förefinnes någon skilnad, lärer enhvar inse. För det andra anser jag det icke vara nödvändigt att fastställa såsom en ovillkorlig grundsats, att någon *nedsättning* i denna Hufvudtitels anslag endast vid ett regentombyte bör kunna ifrågakomma; ty dels kan det anmärkas, att samma regel i sådant fall äfven bort gälla emot all *förhöjning* i anslagen, hvilket man likväl icke härstädes vid flera tillfällen ansett sig böra eller kunna iakttaga, dels också att gränsen för Statsverkets förmåga att fullgöra förpligtelser af dylik art, om den skall utgöra vilkoret, blir mycket svår att bestämma, och slutligen att, under en regents lifstid eller regeringstid, andra medlemmar af det Kungliga huset, som åtnjuta anslag på Första Hufvudtiteln, kunna aflida, då en nedsättning med det belopp, en sådan medlem åtnjutit, synes böra naturligt ega rum.

Tabell öfver Riks-statens Första Hufvudtitel.

	1868 års Riks-stat anslår.	Kongl. Hof- och Slotts-staterna.	Förslag till blifvande Riks-stat.
	Rmt R:dr.	Kongl. Hofstats-anlagen.	Rmt R:dr.
	800,000	Kongl. Maj:ts Hofhållning	800,000
	120,000	Hennes Maj:ts Enkedrottningen Josephinas hof- hållning	120,000
	126,000	Hans Kongl. Höghet Hertigen af Östergötlands, deruti inbegripna handpenningar för Hans Kongl. Höghets Gemål.	126,000
	53,000	Hans Kongl. Höghet Hertigens af Dalarne . .	53,000
	18,000	Hennes Kongl. Höghet Prinsessan Eugenies . .	18,000
	56,400	För underhåll och vård af möbler och andra, Staten tillhöriga, inventarier i de Kongl. Slotten	56,400
	45,000	Kongl. Hofstallets utfodring	45,000
	22,500	Polis-, lys- och renhållning vid Kongl. Slottet och Arfprinsens palats	22,500
	3,000	Rosersbergs Slott	3,000
	50,000	Ved och kol för de Kongl. Hofven	50,000
S:gr	1,293,900	S:gr	1,293,900
		Kongl. Slotten.	
	63,000	Reparationer å Stockholms Slott med flera för de Kongl. Hofven upplåtna byggnader . .	63,000
	11,250	Brandväsendet och yttre lyshållningen vid Kongl. Slottet och Arfprinsens palats	11,250
	24,600	Drottningholms och Svartsjö Slott	24,600
	5,000	Gripsholms Slott	5,000
	8,250	Ulriksdals Slott	8,250
	8,000	Haga Lustslott och park	8,000
	3,000	Strömsholms Slott	3,000
S:gr	123,100	S:gr	123,100
Summa	1,417,000	Summa	1,417,000